

O tom, jak se rodí církev

Základ kázání: Sk 2,1-6

Každý máme někdy narozeniny. V dětství se na ně těšíme, později je počítáme s čím dál menším nadšením. Zrovna dneska slaví narozeniny křesťanská církev. Ne nějaké jedno konkrétní společenství s konkrétním kostelem, nýbrž úplně celá křesťanská církev.

Nevíme přesně, kterého roku se narodila. Víme jen, jak to "narození" vypadalo: to bylo tak, že Hospodin věřícím dopřál svého Ducha. Což v praxi znamená, že synové a dcery k vynalézavosti a neodpovědnosti svého mládí dofasovali životní moudrost, stařeny a starci ke svým zkušenostem (a k moudrosti typu "bejvávalo") zase přibrali mládí sny a chuť do života, otrocké duše vyrostly do pravé svobody před Boží tváří. Přesný letopočet neznáme, a tak se nedá učit v dějepisu - a to je dobře: aspoň si tu událost nezavřeme do minulosti. Protože do minulosti nepatří - tahle událost se děje pořád.

Bible o tom mluví hlavně v náznacích. Například: Není nic mocnějšího než Boží slovo, jenže jak tu jeho sílu výstižně popsat? Tak ji začali kdysi připodobňovat k ohni. Můžete si to doplnit ještě hukotem, případně zemětřesením, tmou po vši zemi a vzápětí rozedněním - to jsou všechno jakési znělky, jako když ve škole zazvoní na hodinu nebo v divadle, že už se bude začínat. Bude se teď dít něco důležitého, Božího. A tak se tu líčí, že se apoštolům objevily nad hlavami ohníčky: bude se tu dít něco Božího, nač lidská výbava a schopnosti nestačí. A jestli se kdysi vyprávělo, jak si sobečtí lidi úplně přestali rozumět (tam u babylonské věže), tady tedy Bible poznamená, že apoštolé teď mluví tak, že jim rozumí úplně každý (a zas to není jejich jazykovou výbavou, nýbrž mocí Boží).

Tímto způsobem Bible vyjadřuje, co důležitého se stalo: že Bůh svěřil lidem své slovo do opatrování a k rozdávání. Ne jedné

konkrétní partě vyvolených, ale všem - jinochům, starcům, otrokům, ženám i mužům - všem, koho si pro ten úkol vybral a kdo to přijme. Tak se narodila církev.

Byl to takový nesourodý spolek lidí, kteří se scházeli, hodně vzpomínali na něco, co už je pryč, trochu se báli a moc nevěděli, co bude dál - zhruba taková byla ta parta, o níž je tu řeč. Opatrovat Boží slovo je samozřejmě úkol nad síly podobného spolku - jenže když se do věci vloží sám Bůh, ono to jde. Běh života starcům postupně obvykle vytluče velké sny z hlavy, jinochům jejich prorocká slova jalově kloužou po povrchu a svobodné duše se strašně snadno stávají otroky všeho možného, v čem zrovna žijeme. Duch Boží, ten dělá cosi právě opačného: otevírá dveře k naději a k budoucnosti, takže mláďata začnou jednat prorocky, starci neztrácejí chuť a vůni naděje a otroci se otřepávají z toho, čemu sloužili.

Stalo se to zrovna na svátky, kdy bylo zvykem děkovat Bohu za obživu (že nám chléb náš vezdejší dává dnes), a pak se ty svátky v průběhu času rozšiřovaly do dalších směrů: když už se děkovalo za chleba, tak taky za dar směrovek, kudy a kam si to v životě namířit (protože nejen chlebem živ jest člověk), a do třetice se připojil dík za smlouvu, kterou s námi Bůh uzavřel - to je taková ta smlouva, která není něco za něco, ale obsahuje Boží milosrdenství na naši adresu a doufá, že na to odpovíme po dobrém a vděčně.

Takovéto svátky se tenkrát slavily a apoštolé se při nich ujali slova a pronesli cosi jako kázání. Mluvili k lidem, kteří na tom bylo podobně jako oni sami: hodně vzpomínají na něco, co už není, dost se bojí a vůbec si nevědí rady, jak dál.

Obsahem toho kázání však nebyl člověk a jeho vzpomínky, sebelítost ani obavy, nýbrž to, jak vznešené je jméno Boží po vši zemi. Člověk v tom kázání samozřejmě nechyběl: vždyť Bůh na něj nezapomíná, ujímá se ho, nehodil nás přes palubu záchranné archy. A když se v něčem topíme a připadáme si Bohem i lidmi

opuštění, i tehdy na nás Bůh pamatuje a ujímá se nás; možná že v těžkých okamžicích prožíváme jen další jednání naší záchrany, aniž bychom to v tu chvíli docenili.

Tak o tomhle apoštolé tenkrát mluvili a ilustrovali to na Ježíšově příběhu: jak ho spolčko podsvětí, ale pro Boží lásku tohle konečná rozhodně není. A kdo se k tomu vírou připojí, ten zví a získá víc, než by býval tušil a doufal.

A tak mluvili o Boží přítomnosti v našem světě a lidi jim rozuměli. Každý, kdo poslouchal všechna ta slova o Božím milosrdenství a o naději, mohl pochopit (pokud si to připustil), že je tu řeč i o jeho životním příběhu: “Zrovna o mně a o mých blízkých je to, nechápu, jak mohli vědět, že právě tohle potřebuju slyšet?” říkali si posluchači a žasli, že se dá o Bohu mluvit tak, aby to nebyla nuda, ale slovo pro život.

Obsahem toho mluvení tenkrát nebyl člověk a to, jak nedosáhneme do nebe, nýbrž veliké Boží činy, které se nás týkají. Že když se v něčem topíme a marně chytáme stébel, Bůh na nás pamatuje a ujímá se nás, jako se ujal Ježíše, kterého spolčko podsvětí, a Bůh mu jej vzal.

Byl to tenkrát nefalšovaný zázrak, jako vždycky, když se rozhýbou uschlé kosti a rozehřejí namrzlé myšlenky a z mládat jsou najednou proroci a odepsaní starci zas mají kuráž na budoucnost a všichni dohromady zjistí, že je Pán Bůh přítomen svou láskou a odpuštěním.

“Opilost je někdy roztomilá,” pravili někteří z posluchačů a šli pryč, protože už to dál nechtěli poslouchat. Ale apoštolé opilí nebyli, to jim jen Duch Boží nabídl slova o milosti a naději, což jsou dary, kterým se lidský rozum a takřečená moudrost někdy dost vzpírají. Samozřejmě že jsou a vždycky budou lidé, které zvěst evangelia nepřesvědčí. Možná je to i tím, že jsou naše slova nešikovná a úplně se s jejich životním příběhem míjejí (tak jim o to víc naslouchejme a třeba to někdy vyjádříme líp, možná i beze slov - že jsme dostali Boží slovo do opatrování, to neznamená, že

by bylo závislé na našem řečnění; možná pro ty lidi uděláme víc, když je prostě budeme mít rádi).

Příběh o narození církve svědčí o naději, že komukoli z lidí Bůh může dopřát tenhle zázrak víry (to my nezařídíme). To pak můžeme společně narozeninově slavit, že lidské obavy (ty obavy, že už bude pořád jen hůř) ztrácejí na síle, dostane-li se ke slovu vznešené Boží jméno, a že z bludné šlamastyky hříchu vede s Kristem cesta ven, k životu z milosti Boží.